

EURÓPSKA KOMISIA

V Bruseli 19.04.2012
C(2012) 2751

SG-Greffe(2012) D/6919

Telekomunikačný úrad
Slovenskej republiky (TÚ SR)

Továrenská 7
810 06 Bratislava
Slovensko

Do pozornosti:
Ing. Ladislav Mikuš
predseda

Fax: + 421 2 52 93 20 95

Vážený pán Mikuš,

Vec: Rozhodnutie Komisie vo veci SK/2012/1308: Veľkoobchodný (fyzický) prístup k sieťovej infraštruktúre (vrátane spoločného uvoľneného prístupu a úplného uvoľneného prístupu k účastníckemu vedeniu) na pevnom mieste na Slovensku

Pripomienky na základe článku 7 ods. 3 smernice 2002/21/ES

I. POSTUP

Dňa 19. marca 2012 bolo prijaté oznámenie slovenského regulačného orgánu Telekomunikačného úradu Slovenskej republiky (ďalej len „TÚSR“)¹, ktoré nadobudlo účinnosť v ten istý deň. Týka sa druhého preskúmania trhu veľkoobchodného (fyzického) prístupu k infraštruktúre (vrátane spoločného uvoľneného prístupu alebo úplného uvoľneného prístupu k účastníckemu vedeniu) na pevnom mieste na Slovensku².

---

¹ V súlade s článkom 7 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES zo 7. marca 2002 o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (rámcová smernica), Ú. v. ES L 108, 24.4.2002, s. 33, zmenenej a doplnenej smernicou 2009/140/ES, Ú. v. EÚ L 337, 18.12.2009, s. 37, a nariadením (ES) č. 544/2009/ES, Ú. v. EÚ L 167, 29.6.2009, s. 12.

² Zodpovedajúceho trhu 4 v odporúčaní Komisie 2007/879/ES zo 17. decembra 2007 o príslušných trhoch výrobkov a služieb v sektore elektronických komunikácií podliehajúcich regulácii *ex ante* v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (odporúčanie o relevantných trhoch), Ú. v. EÚ L 344, 28.12.2007, s. 65.

Konzultácia na vnútroštátnej úrovni³ prebiehala od 16. januára 2012 do 16. februára 2012.

Dňa 26. marca 2012 bola TÚSR zaslaná žiadosť o poskytnutie informácií⁴ (ďalej len „ŽPI“) a odpoveď na ňu bola prijatá 29. marca 2012.

Na základe článku 7 ods. 3 rámcovej smernice môžu národné regulačné orgány (ďalej len „NRO“), Orgán európskych regulátorov pre elektronické komunikácie (ďalej len „BEREC“) a Komisia predložiť k oznámeným návrhom opatrení pripomienky príslušnému NRO.

II. OPIS NAVRHOVANÉHO OPATRENIA

II.1. Kontext

Trh veľkoobchodného (fyzického) prístupu k infraštruktúre (vrátane spoločného uvoľneného prístupu alebo úplného uvoľneného prístupu k účastníckemu vedeniu) na pevnom mieste bol po prvýkrát oznámený a posúdený Komisiou v roku 2004 ako vec SK/2004/0107.⁵ TÚSR určil etablovaného operátora spoločnosť Slovak Telekom a.s. (ďalej len „Slovak Telekom“) za operátora s významným vplyvom na relevantnom trhu (ďalej len „VVT“) a navrhol mu uložiť súbor povinností vrátane povinností: i) prístupu a používania určitých sieťových prostriedkov, ii) transparentnosti, iii) nediskriminácie, iv) vedenia oddeleného účtovníctva a v) regulácie cien vrátane povinnosti uplatňovať nákladovú orientáciu.

Komisia vo svojom liste obsahujúcom pripomienky zdôraznila nedostatok informácií o povinnosti regulácie cien a to z hľadiska metodiky, ako aj úrovne veľkoobchodných poplatkov. TÚSR však vo svojom konečnom rozhodnutí neuložil nápravné opatrenie regulácie cien, hoci takéto opatrenie bolo v jeho oznámení navrhnuté.

Komisia bola v júni 2009 po prvýkrát informovaná o druhom preskúmaní trhu, čo Komisia posúdila v rámci veci SK/2009/0929. TÚSR navrhol vylúčiť z vymedzenia relevantného trhu optické siete. V nadväznosti na diskusie s útvarmi Komisie počas I. fázy EÚ konzultácie sa TÚSR rozhodol vziať späť navrhované opatrenie.

Druhé preskúmanie trhu bolo následne oznámené v apríli 2011, v rámci veci SK/2011/1210⁶. TÚSR zahrnul do relevantného trhu miestne účastnícke metalické vedenia a ich úseky a vedenia z optických vlákien. Bolo navrhnuté, aby sa ceny služieb prístupu cez metalickú prístupovú sieť regulovali pomocou metódy tzv. benchmarkingu, pri ktorej sa nezohľadňujú skutočne vzniknuté náklady.

Komisia vo svojom liste obsahujúcom pripomienky vyzvala TÚSR, aby namiesto tzv. benchmarkingu uložil nákladovo orientované ceny za prístup k metalickým účastníckym vedeniam a zdôraznila, že ceny v prípade služieb prístupu cez vedenia z optických vlákien by sa mali stanoviť na základe nákladovo orientovaných cien vhodne prispôbených investičným rizikám.

Komisii bolo druhé preskúmanie trhu opäť oznámené v novembri 2011 v rámci veci SK/2011/1262, keďže predtým uložené opatrenie etablovaný prevádzkovateľ právne

---

³ V súlade s článkom 6 rámcovej smernice.

⁴ V súlade s článkom 5 ods. 2 rámcovej smernice.

⁵ SG-Greffè(2004)D/205500.

⁶ SG-Greffè(2011)D/7880.

napadol z dôvodu zmien týkajúcich sa povinnosti transparentnosti, ktoré neboli predmetom predchádzajúcej vnútroštátnej a EÚ konzultácie. V nadväznosti na diskusie s útvarmi Komisie počas I. fázy EÚ konzultácie sa TÚSR rozhodol vziať späť navrhované opatrenie.

II.2. Vymedzenie trhu

TÚSR vo svojej analýze trhu zohľadnil súčasný stav vývoja sietí v Slovenskej republike⁷, ako aj služieb dostupných na výhľadovom základe. TÚSR zahrnul do vymedzenia relevantného trhu vlastné dodávky a externé poskytovanie i) miestnych účastníckych vedení a ich úsekov (vrátane úplného uvoľneného a spoločného uvoľneného prístupu k účastníckemu vedeniu) prostredníctvom metalických vedení a ii) optických vedení, ako aj iii) spoločné využívanie prostriedkov alebo kolokácie. TÚSR v dôsledku absencie vzájomnej zastupiteľnosti vylučuje z vymedzenia relevantného trhu káblové siete (CATV)⁸, pevný bezdrôtový prístup (FWA), prístup prostredníctvom siete WiFi a mobilnej siete. TÚSR sa domnieva, že napriek rozvoju optických sietí sa ich súčasné pokrytie⁹ výrazne nerozšíri.

TÚSR považuje za relevantný geografický trh územie Slovenska.

II.3. Zistenie významného vplyvu na trhu

TÚSR navrhuje určiť Slovak Telekom za podnik s VVT. TÚSR zohľadnil: i) veľkosť podniku vo vzťahu k relevantnému trhu, ako aj zmeny jeho relatívneho podielu na trhu v čase¹⁰, ii) ovládanie infraštruktúry, ktorá nie je jednoducho duplikovateľná, iii) existenciu technologicky podmienených výhod, iv) protiváhu kúpnej sily, v) mieru diverzifikácie služieb, vi) existenciu potenciálnej konkurencie, vii) prekážky vstupu na trh a viii) súčasný stav hospodárskej súťaže na relevantnom trhu.

TÚSR zdôrazňuje skutočnosť, že spoločnosť Slovak Telekom kontroluje esenciálnu infraštruktúru. Slovak Telekom je jediným podnikom, ktorý poskytuje fyzický prístup prostredníctvom miestnych metalických účastníckych vedení. TÚSR takisto zdôrazňuje, že od zverejnenia referenčnej ponuky Slovak Telekomu v roku 2005 podpísal s ním rámcovú zmluvu o prístupe k miestnym účastníckym vedeniam jediný operátor, a to GTS

---

⁷ Operátori vyvíjajú rôzne technológie pre optické siete; trhový podiel technológie FTTB na celkovom podiele optických technológií predstavuje 57,2 %, trhový podiel FTTH predstavuje 42,6 % a podiel FTTC a FTTN je 0,2 % (údaje k 30. júnu 2011). Podiel operátorov poskytujúcich služby xDSL prostredníctvom sietí FTTx na maloobchodnom trhu (podľa počtu aktívnych prípojok) je nasledovný: Orange Slovensko a.s. (Orange Slovensko) [20-30] %, Slovak Telekom [10-20] %, Antik Telecom s.r.o. (Antik) [10-20] %, Swan a.s. (Swan) [0-10] %, Slovanet a.s. (Slovanet) [0-10] % a ostatní [20-30] % (údaje k 30. júnu 2011).

⁸ Táto sieť je založená na norme DOCSIS (Data Over Cable Service Interface Specification) alebo na jej európskom ekvivalente euroDOCSIS.

⁹ Operátori plánujú investovať v blízkej budúcnosti viac do posilňovania existujúcich optických sietí (hustoty, kapacity atď.), než do ďalšieho geografického rozšírenia.

¹⁰ TÚSR začal svoju analýzu na maloobchodnej úrovni a dospel k záveru, že mnoho operátorov ponúka na Slovensku širokopásmové služby cez rôzne siete. Na *maloobchodnej* úrovni (z hľadiska širokopásmových služieb) pevného pripojenia je jednoznačne najväčším prevádzkovateľom Slovak Telekom s trhovým podielom [50-60] %. Trhový podiel Orange Slovensko dosahuje [0-10] %. Prevádzkovateľ káblovej siete UPC má trhový podiel [5-15]%. Trhový podiel alternatívnych prevádzkovateľov využívajúcich prístupové siete spoločnosti Slovak Telekom dosahuje [0-10] % (údaje k 30. júnu 2011). K 30. júnu 2011, podiel spoločnosti Slovak Telekom na relevantnom *veľkoobchodnom* trhu bol [60-70] %, podiel spoločnosti Orange bol [0-10] % a Antik [0-10] %, pričom zostávajúce podiely boli rozptýlené.

Slovakia, a.s. (ďalej len „GTS“)¹¹. Táto zmluva nadobudla účinnosť v máji 2009. GTS využíva prístup k miestnemu účastníckemu vedeniu na poskytovanie služieb nerezidenčným zákazníkom¹².

II.4. Regulačné nápravné opatrenia

TÚSR navrhuje uložiť Slovak Telekomu tieto povinnosti: i) prístupu a používania určitých sieťových prostriedkov, ii) transparentnosti,¹³ iii) nediskriminácie, iv) vedenia oddeleného účtovníctva a v) regulácie cien, vrátane povinnosti uplatňovať nákladovú orientáciu.

Povinnosť prístupu sa navrhuje pre metalické siete aj pre siete z optických vlákien a zahŕňa i) úplný a spoločný uvoľnený prístup k účastníckemu metalickému vedeniu a k jeho úseku, ii) úplný uvoľnený prístup k optickému vedeniu na základe virtuálneho uvoľneného miestneho prístupu (*VULA - Virtual Unbundled Local Access*) k optickým sieťam GPON, iii) úplný uvoľnený prístup k optickému vláknu v optickým sieťam PtP, iv) prístup ku káblovodom a potrebnej infraštruktúre a v) kolokáciu na účastníckom metalickom a optickom vedení.

TÚSR vo svojej odpovedi na ŽPI potvrdil, že dostupnosť VULA bude zabezpečená v tých istých priestoroch ako prístup k hlavnému rozvádzaču (*MDF - main distribution frame*) pre LLU. TÚSR navyše spresnil, že VULA umožní úplnú kontrolu od prístupového bodu až ku koncovému užívateľovi a poskytovateľovi služby umožní stanoviť všetky parametre (vrátane kvality poskytovanej služby, kategorizácie, agregácie) pre jeho zákazníkov¹⁴.

TÚSR nenavrhuje uložiť WDM prístup k optickým sieťam GPON, pretože sa okrem iného domnieva, že táto technológia nebude komerčne k dispozícii prinajmenšom v období nasledujúcich dvoch rokov.

TÚSR navyše nenavrhuje uložiť prístup k optickému splitteru z dôvodu investičných nákladov pre alternatívnych prevádzkovateľov siete (ANO) na túto možnosť prístupu. Vzdialenosť k metropolitnému bodu prepojenia (*MPoP - metropolitan point of presence*) je značná (20km), pričom nie je priestor na kolokáciu. TÚSR v odpovedi na ŽPI uviedol, že žiadny operátor nevyjadril záujem o takýto prístup.

TÚSR v odpovedi na ŽPI spresnil, že plánuje uložiť nápravné opatrenia na reguláciu cien

¹¹ GTS Slovakia je alternatívny operátor, ktorý pokrýva celé územie Slovenska a doteraz používal svoju vlastnú sieť FWA v pásmach 26 GHz a 3,5 GHz, čím sa umožňuje pripojenie najmä zákazníkov, ktorými sú podniky, vo viac než 30 mestách na Slovensku.

¹² Poplatky za prístup sa od roku 2005 znížili priemerne o 80 %. Posledne navrhnutá zmena od spoločnosti Slovak Telekom sa uplatňuje od 15. mája 2011. V súčasnosti sú poplatky za používanie úplného a spoločného prístupu k miestnemu účastníckemu vedeniu (LLU) nasledovné:

	Zriaďovacie poplatky v EUR		Mesačné poplatky za prenájom v EUR	
	Úplný prístup k LLU	Spoločný prístup k LLU	Úplný prístup k LLU	Spoločný prístup k LLU
Slovak Telekom	42,00	44,00	4,20	2,50

¹³ Vrátať povinnosti zverejniť referenčnú ponuku týkajúcu sa metalických aj optických sietí.

¹⁴ Slovak Telekom bude vykonávať len operačný dohľad.

na základe metodiky BU-LRIC pre všetky typy prístupu a kolokácie na účastníckom metalickom a optickom vedení. TÚSR objasnil, že detaily nápravného opatrenia týkajúceho sa regulácie cien pripraví externý konzultant do konca roka 2012 a budú podliehať následnej verejnej konzultácii na vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ.

III. PRIPOMIENKY

Komisia preskúmala oznámenie i ďalšie informácie a má tieto pripomienky¹⁵:

Prechodná povaha produktov týkajúcich sa virtuálneho uvoľneného prístupu

TÚSR obmedzuje svoje nápravné opatrenie týkajúce sa prístupu v architektúre optickej siete GPON na VULA. Komisia zdôrazňuje, že v súlade s odôvodnením 21 odporúčania o prístupových sieťach novej generácie NRO môžu prijať v prechodnom období opatrenia ukladajúce prístup k produktom týkajúcim sa alternatívneho prístupu predstavujúcim najbližší ekvivalent náhrady fyzického uvoľneného prístupu za predpokladu, že tieto produkty disponujú zodpovedajúcimi zárukami na zaistenie ekvivalentnosti prístupu a účinnej hospodárskej súťaže. Z tohto dôvodu, hoci VULA sa môže zaviesť ako prechodné opatrenie, mal by sa nahradiť uvoľneným prístupom k optickému vedeniu hneď, ako je to technicky a ekonomicky uskutočniteľné, alebo by sa mal prípadne aj naďalej vyžadovať popri úplne uvoľnenom prístupe k optickému vedeniu. Komisia práve na tomto základe vyzýva TÚSR, aby prehodnotil navrhované nápravné opatrenia týkajúce sa prístupu, len čo bude dostupná technológia umožňujúca uvoľnený prístup k optickému vedeniu (napr. WDM).

Potreba zaistiť, aby rozdielne regulačné prístupy k povinnostiam týkajúcim sa nediskriminácie nevytvárali prekážku na vnútornom trhu

Komisia víta skutočnosť, že TÚSR navrhuje uložiť nápravné opatrenie týkajúce sa regulácie cien na nákladovo orientovanom základe na všetky formy prístupu a na kolokáciu. Komisia však zdôrazňuje, že riadne presadzovanie nápravných opatrení týkajúcich sa nediskriminácie je dôležité pri predchádzaní prípadnému diskriminačnému správaniu etablovaného operátora, ktoré nesúvisí s cenami. Vzhľadom na to, že Komisia v súčasnosti pripravuje návrh odporúčania o uplatňovaní povinnosti nediskriminácie, Komisia vyzýva TÚSR, aby po uverejnení tohto odporúčania preskúmal podrobnosti uloženého nápravného opatrenia týkajúceho sa nediskriminácie.

Na základe článku 7 ods. 7 rámcovej smernice TÚSR v čo najväčšej miere zohľadní pripomienky ostatných NRO, BEREC a Komisie a môže prijať výsledný návrh opatrení. Keď ho prijme, má povinnosť informovať o tom Komisiu.

Stanoviskom Komisie k tomuto konkrétnemu oznámeniu nie je dotknuté žiadne stanovisko, ktoré môže Komisia zaujať vo vzťahu k ostatným oznámeným návrhom opatrení.

Komisia v súlade s bodom 15 odporúčania 2008/850/ES¹⁶ uverejní tento dokument na

---

¹⁵ V súlade s článkom 7 ods. 3 rámcovej smernice.

¹⁶ Odporúčanie Komisie 2008/850/ES z 15. októbra 2008 o notifikáciách, lehotách a konzultáciách ustanovených v článku 7 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES o spoločnom

svojej webovej stránke. Komisia nepovažuje tu uvedené informácie za dôverné. Do troch pracovných dní po doručení je možné v súlade s právnymi predpismi EÚ a vnútroštátnymi právnymi predpismi týkajúcimi sa obchodného tajomstva informovať Komisiu¹⁷ o tom, že tento dokument obsahuje dôverné informácie, ktoré si želáte pred uverejnením vypustiť.¹⁸ Každú takúto žiadosť by ste mali odôvodniť.

S pozdravom
za Komisiu
Robert Madelin
generálny riaditeľ

---

regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby, Ú. v. EÚ L 301, 12.11.2008, s. 23.

¹⁷ Žiadosť môžete zaslať buď elektronickou poštou na adresu: INFSO-COMP-ARTICLE7@ec.europa.eu, alebo faxom na číslo: +32 2 298 87 82.

¹⁸ Komisia môže informovať verejnosť o výsledkoch svojho posúdenia pred koncom tejto trojdňovej lehoty.